

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gold. 40 kr., za pol leta 1 gold, 70 kr., za četrt leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold. 10 kr., za četrt leta 1 gold. 10 kr.

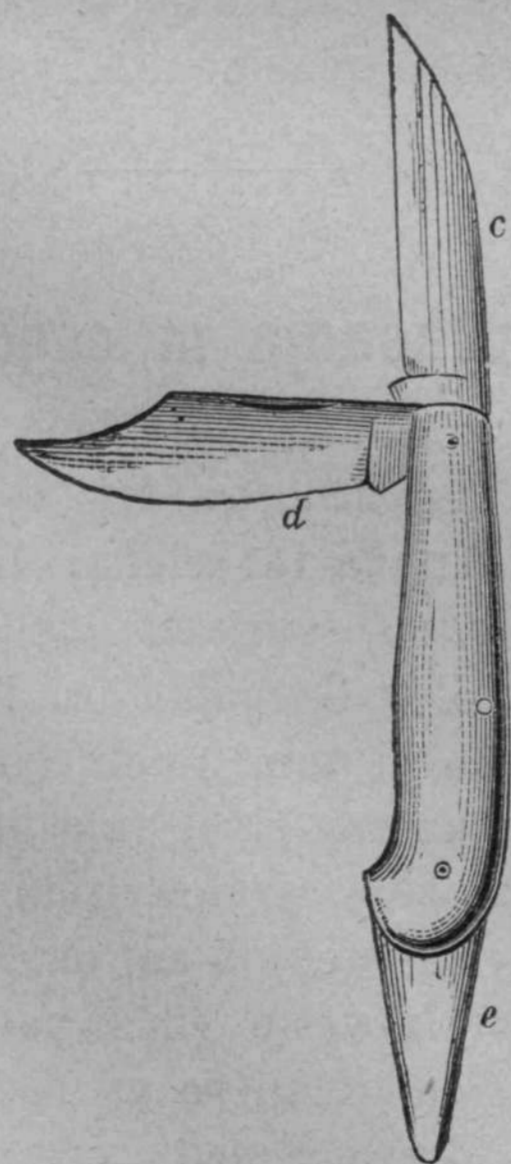
V Ljubljani 27. junija 1888.

Obseg: Požlahtnjevanje rož. — Pouk kako ravnati s trtami, da se obvarujejo strupene rose (*peronospora viticola*). — Vprašanja in odgovori. — Zemljepisni in narodopisni obrazi. — „Nasledki šnopsa“ — Govor poslanca Šukljeta. Govor poslanca Kluna. — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.

Požlahtnjevanje rož.

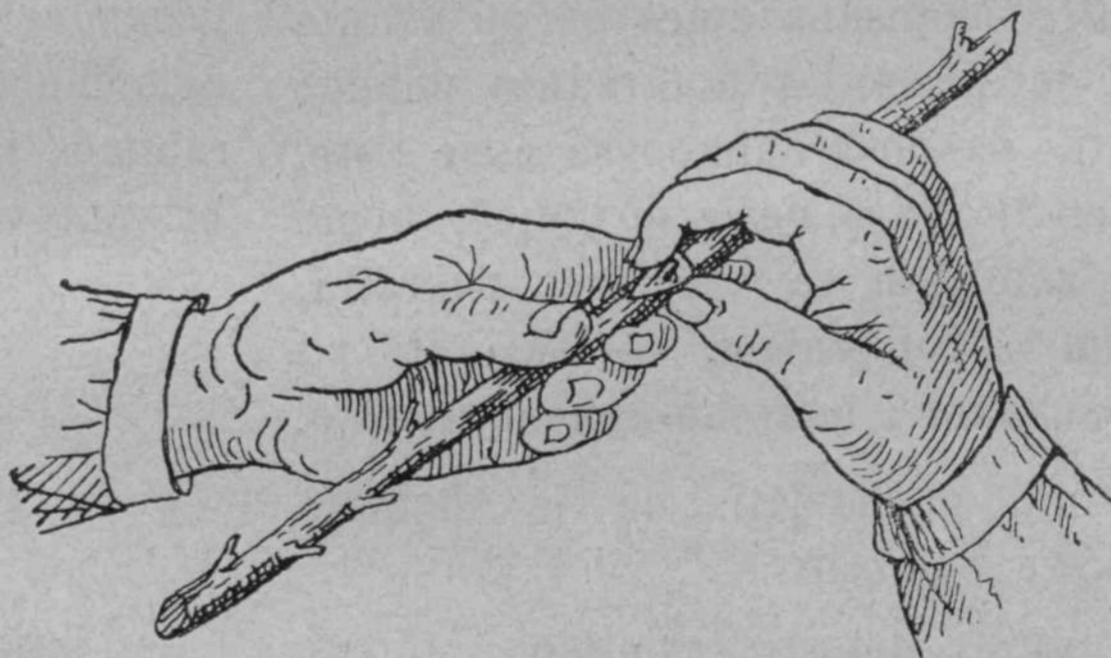
Junija meseca se prične čas za požlahtnjevanje rož in sicer z okulovanjem na živo oko. To požlahtnjevanje je zelo priljubljeno, ker poganjek iz vdejanega popka cvete še tisto leto. V podlogo rabi divja roža ali šipek, za cepič pa oko (poppek) od tisto leto vzraslega poganjka, ki je uže nekoliko olesenel, in se mu lubad rada lušči. Najboljša so sredi poganjkov ležeča očesa, vrhnja pa niso za nič, ker še niso dozorela. Poganjek, ki bode rabil v cepljenje, odreže se malo pred porabo, listje se mu poreže, in ostanejo naj le preko 1^c/_m dolgi listni peclji. Akotako pripravljeneega cepiča ne utegneš precej porabiti, zavij ga v mokro ru-to ali v moker mah.

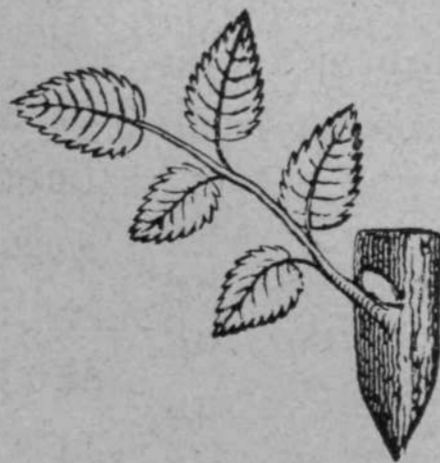
Podoba 41.

Podoba 42.

Podoba 43.

Podoba 44.

Podoba 45.

Podoba 46.

rezi. S temi tremi zarezami je okoli očesa obrisana podoba sčita (glej podobo 42.). Sedaj vzemi, kakor kaže podoba 43., cepič v desno roko, s palcem in kazalcem leve roke pa skusi okrog in okrog zarezano oko odkrhniti. Ako se ti je to posrečilo, vzemi dobljeni sčitek (podoba 44.) ter ga poglej, če ima zadi pod očesom tudi tako zvani vegetacijski stožec (Vegetationskegel). To je silno majhen košček lesa, ki polni luknico pod očesom.

Ako je pod odkrhnjenim očesom ta luknjica ostala prazna, tedaj pa ni oko za nič. Sčitku (podoba 44.) moraš seveda okrajšati list, da ima le kak centimeter dolg peclj.

Podloge za okulovanje ni treba posebno pripravljti; bodi takšna, kakršna je vzrasla do tistega časa. Pričeti je precej z vdevanjem očesa. Da oko vdeneš, naredi podlogi tam, kje jo misliš požlahtniti, v lubad zarezov podobi črke

Oko za okulovanje dobiš tako: Naredi z rezilnikom za okulovanje (glej *d* na podobi 41.) pol centimetra nad očesom, ki ti bo rabilo, skozi lubad zarezov, ki naj bode za piĉlo polovico cepičevega obsega dolga. Potlej naredi z istim rezilnikom na desni in na levi strani očesa po dve za-

T (glej podobo 45.) Kadar si uže odkrhnil oko in pripravil podlogo, prični vdevati oko. V ta namen odluŹi ob voglih zarezov na podlogi nekoliko lubadi, in sicer z roženim rezilnikom za okulovanje (glej *c* na podobi 41.) ter vtakni oko za kožo, kakor kaže podoba 46. Po okulaciji poveži odkrhneno lubad z rafijevim liĉjem ali pa z

debelo volneno nitko, kakoršne predejo doma iz volčje volne (glej podobo 46). Rana se ne sme zamazati. Čez kakih 14 dni pogledaj okulovano rožo. Očesa, katerim so peclji odpadli ali katerim odskočijo precej, če se nekoliko pomajejo, tista so se prijela; očesa pa, katerih se peclji trdo drže, niso se prijela. Divjake s takim očesom okuluj še enkrat, ako je še čas, nekoliko više, drugače pa počakaj, da jih okuluješ meseca septembra na speče oko. Ako se ti je okulovanje sponeslo, odreži en prst nad vdejanim očesom vso podlogo. Če okuluješ na speče oko jeseni, odreži divjak (podlogo) nad vdejanim očesom šele prihodnjo spomlad

Pouk, kako ravnati s trtami, da se obvarujejo strupene rose (peronospora viticola).

(Konec.)

O p o m b e:

Bakreni vitrijol mora biti kolikor mogoče čist. Znamenja, da je zadosti čist, so: živa modra barva, če so posamezni kristali enake barve, in slednjič, če se taka vodna vitrijolova raztopnina ne skali in če ne naredi vidne usedline, tudi ako je nekoliko dni razstavljena zraku.

Prvič je škropiti, kakor hitro grozdje ocvete. Če se pa peronospora prikaže pred cvetjem ali ob cvetju, treba nemudoma škropiti; popisana zmes ne poškoduje prav nič cvetja. Drugič je škropiti 4 do 6 tednov potem; posebno moramo gledati, da poškopimo vse nove liste, ki so se v tem času razvili. Novo perje opazujoč, bomo izpoznali, ali se imamo zato, ker se je bolezen povrnila, morda požuriti z drugim škropljenjem, — škropiti pa moramo v tem slučaju vsekakor z bakreno-apneno zmesjo.

Tu moramo posebno poudarjati, da je najbolje škropiti, predno se prikaže bolezen.

Za škropljenje je rabiti dobro škropilnico, katera mora zadostovati vsem pogojem in škropiti tekočino, prašič jo v mnogo enakoličnih kapljic na daljavo 1 do 2 metrov.

Delavec treba da stopa enakomerno naprej in da drži škropilnico tako, da prši tekočina zviškoma na trtno perje.

Zadosti je, če se listje poškopri le po vrhu, ali predno se poveže omlaje na kolce, ali pa nekoliko dni potem, da se perje zravna, in da pride površna stran listov v naravno lego.

Škropi naj se raje obilo in sicer tako, da se porabi okoli 100 litrov zmesi za 1000 dobro obraščenih trt.

Škropiti je treba ob suhem vremenu in ko ni prevetrno, tudi ne ob takem času, ko solnce prehudo pripeka (od 11. ure dopoldne do 3. popoldne); priporočamo pa, naj se ne opušča navadno žvepljanje proti trtni bolezni (*oidium*).

S čisto vodeno raztopnino in z amonijaško z bakrenim vitrijolom, kakoršno smo v lanskem pouku priporočali proti peronospori, naj se nikar ne škropi prvič, ker se je v nekaterih slučajih dognalo, da razjedata zelene dele poganjkov, ko so trte še v prvi rašči. Takih razstopnin torej ni rabiti pred julijem mesecem, ampak potem ko je trtna rašča uže nekoliko napredovala. Če hočemo to bakreno raztopnino uporabljati uže julija meseca, napravimo jo tako, da ne bo imela nad 3 od tisoč bakrenega vitrijola; v naslednjih mesecih v avgustu in septembru, in če se peronospora hudo razširja, rabimo pa lahko tudi tekočine zopet od tisoč bakrenega vitrijola. Višnjavi liker, bakreno-amonijaški žveplik, mora imeti prav mnogo kavstičnega amonijaka, to je, na vsakih 300 gramov, oziroma 500 gramov v enem hektolitru vode raztopljenega vitrijola treba je dodati $\frac{1}{2}$ litra, oziroma $\frac{3}{4}$ litra kavstičnega amonijaka pri 22 stopinjah Reaume (koncentrovan kupčijski amonijakov špirit).

Ker so se prašne zmesi z bakreno podlogo pokazale manj izdatne od bakreno-apnene zmesi, ne moremo priporočati, da bi se splošno rabile za obširno škropljenje, ampak največ za poskušnje.

Med zadnjimi pripomočki naj bi mnogi trtogojci poskusili posebno bakreno žveplo (zmleto žveplo, imajoče v sebi 1% do 2% bakrenega vitrijola); kajti uspešno utegne rabiti ne samo zoper oidium, ampak tudi zoper peronosporo.

Opazujemo pa, da utegnejo nekakove vrste „bakrenega žvepla“, v katerih je preveč bakrenega vitrijola, poškodovati zelene trtne dele; zato je treba, da se s kemično anilizo prepričamo o njihovi sestavi, predno jih rabimo, in da se ne zanašamo vselej na zagotovila fabrikantov, katera so včasih nezanesljiva.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 51. Imam prav lepe, krepko rastoče cepiče, katere mi pa sedaj kvari neka majhna živalca. Živalca je prav majhna in zelena, leta na poganjke ter jih odščipava kakor s škarjami. Je katera pomoč proti temu ptičku? (J. J. v Gorenjah pri Postojini).

Odgovor: Ako bi vam hoteli dati prav svet, vedeti bi morali poprej, katera žival vam dela toliko škode. Vi imenujete to žival zdaj živalco, zdaj pa ptička. Je torej v resnici ptič ali hrostek ali kaj drugega? Skoraj gotovo je hrostek (keber iz vrste rilčkarjev. Je li potem kak škodljiv hrostek, odkrižali se ga bodete, ako spomladi pridno otresate drevje: pod večje drevje razprostrite kakov prt ali rjuho, pod manjše pa držite kakov star dežnik. Drevju pa ne smete odtepati cvetja in mladik, ampak otresajte mu veje ali pa trkajte s kako palico ob nje. Tako natresete časi silo vsakovrstnih, največ prav drobnih mrčesov, katerih tudi najboljšo oko ne more opaziti na drevju. A ves ta drobiž je škodljiv bolj ali manj, zato ga brez prebiranja pomečite v ogenj ali ga kako drugače pomorite.